

Pelletsvärme lönsammare än någonsin

Pellets är – precis som olja och el – en konkurrensutsatt handelsvara där marknadskrafterna bestämmer priset. Det förekommer ofta i media uppgifter om att pelletspriset har ökat så mycket att det inte längre skulle vara intressant för villavärme och att villamarknaden därför är på väg att dö ut. Dessa är felaktiga påståenden sprids av marknadens förlorare i syfte att misstänkliggöra en snabbt växande energiform.

Sanningen är istället den att det idag är mycket lönsamt att elda pellets. Elvärmen kostar – med alla skatter och avgifter mellan 0:90- 1:00 kr/kWh, oljan kostar (före pannans verkningsgrad) omkring 0:70 kr/kWh medan pelletspriset de senaste 2 åren legat stilla på ungefär 0:40 kr/kWh. Prisutvecklingen för pellets har t o m varit lägre än utvecklingen för elström och olja.

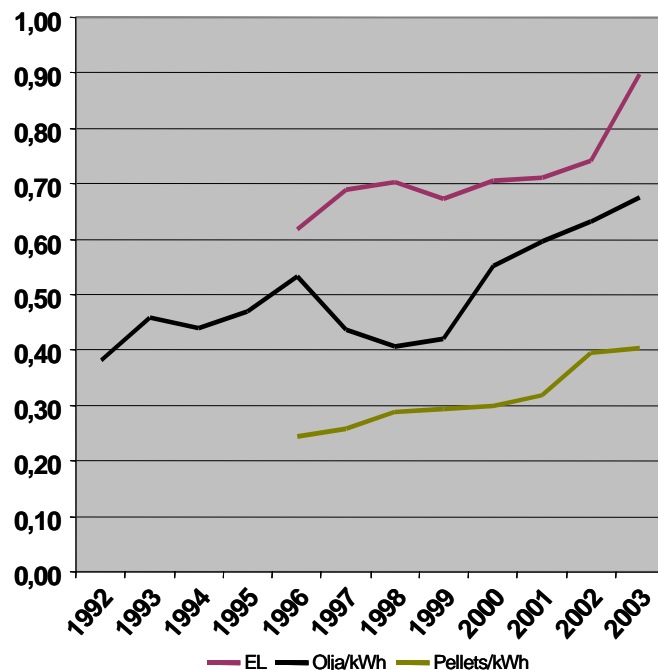
Detta förhållande har lett till att leveranserna av pellets till villakunder idag är en av landets snabbast växande marknader. Drygt 30% av all pellets som eldas i Sverige idag, eldas i små villapannor. Villapelletsmarknaden omsätter närmare 450 milj kr/år. Ryktet om pelletbranschens död är därför betydligt överdrivet!

Prisutveckling

Nästan alla som *inte eldar med pellets* tror sig veta att pellets är dyrt och att priset ökar med en ökande marknad. Men man "gömmer bort" att priset för alternativ energi också ökar. Möjligt då oräknat de villaägare som har tillgång till mer eller mindre gratis ved.

I nedanstående diagram har jag plockat *årsmedelpriset* för olja från SPI. Jag har hämtat elpriset från mina egna elräkningar som under åren i tur och ordning fakturerats av Gullspång, Hemel och Fortum. Pelletspriset 1992- 1997 har hämtats från gamla fakturor och priset från 1999 fram till idag är ett viktat pris mellan Svensk Brikettenergi och Såbi AB.

Energiprisutveckling villakund (kr/kWh)

Jämfört med olja får vi gå tillbaka ända till 1996 innan vi hittar en motsvarande prisskillnad och då är ändå inte en kommande beslutad prishöjning med 450 kr per kbm med i oljepriset. Denna höjning träder i kraft vid årsskiftet som en ökad koldioxidavgift (ingick i den s k gröna skatteväxlingen).

Priset på pellets har ökat, *men inte mer än andra bränslen*. Vad som gör att man upplever prishöjningen som stor är nog att den i stort sett skedde i ett enda slag under eldningssäsongen 1999/2000.

När det gäller elpriset är det möjligt att vissa ännu ligger kvar på avtal som ger ett lägre pris. Men i samband med att dessa avtal går ut får man räkna med ganska kraftiga prishöjningar.

Skatt på pellets?

Det finns naturligtvis ingen som kan garantera hur framtida skatter och avgifter ser ut. Men med dagens beslut om *energiomställning och klimatavtal* så finns det inget som pekar på att man skulle straffbeskatta ett biobränsle hårdare än alternativen. Snarare talar det mesta för att det är el och olja som även i kommande skatteväxlingar kommer att få en ännu hårdare beskattning.

Lägger man en skatt på pellets är det ändå inte säkert att den slår igenom på priset. Bli priset för högt - eller om man från tillverkarhåll höjer priset för mycket - väljer marknaden andra alternativ. Då står man där med kostnaden för en fabrik men utan kunder som vill köpa produktionen. Man tvingas då sänka marginalen eller leta efter import av billigare pellets. Marknaden kommer alltid att bestämma vad pellets får kosta, och marknaden kommer att kräva att priset är billigare än alternativen.

Pellets passar bäst i små anläggningar

Pellets som bränsle passar bäst i små och medelstora anläggningar. Villamarknaden (< 50kW) ökar snabbt och svarade 2002 – enligt Pelletsindustrins Riksförbund - för hela 31% av den totala marknaden. Totalt eldade omkring 45 000 svenska villaägare år 2002 ungefär 230 000 ton pellets.

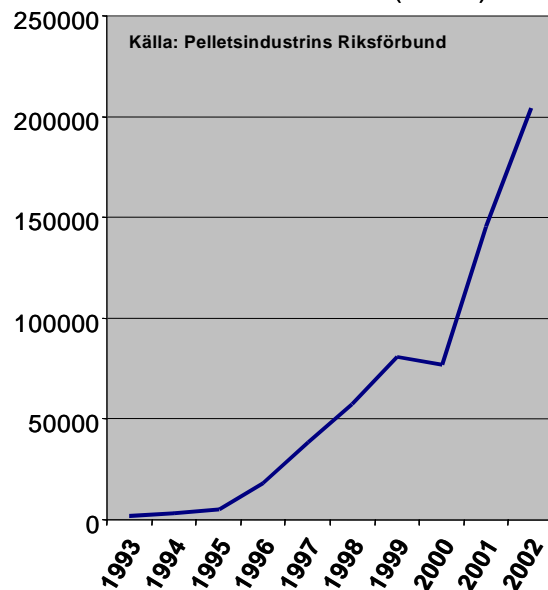
PellSam genomförde under våren 2003 en telefonintervju av 170 villaägare spridda över landet som eldat pellets i minst 6- och max 18 månader. Syftet var att ta reda på hur man upplever in anläggning. 50% av kunderna hade konverterat från olja, 26% från (dålig?) vedeldning, 21% hade haft elvärme och 3% hade ett nytt hus. 74% av kunderna upplever sin pelletseldning som "enkel" eller "mycket enkel" att hantera och sköta, och hela 96% kan rekommendera pelletseldning till en nära vän eller bekant. Med andra ord ett mycket bra betyg för pelletsvärme.

Det är därför heller inte så konstigt att denna positiva attityd syns i försäljningssiffrorna för utlevererad mängd pellets till villamarknaden (diagram t h). Med undantag för liten "dipp" år 2000 så pekar leveranserna brant uppåt. Och någon egentlig avmattning av denna tillväxt är inte i sikte.

Pelletsmarknaden är ännu bara i sin linda. Det finns enligt sotarnas statistik (2001) 438 000 villapannor som eldades med olja och enligt SCB lär det finnas omkring 750 000 villor med elvärme (varav ungefär 500 000 har direktverkande el-radiatorer). Fullt utbyggd och med rätt support skulle pellets som bränsle inom några år kunna ersätta 75% av oljeeldningen och 50% av elvärmens.

Marknaden i Sverige är stor, men marknaden i Europa är enorm. Kyotoavtal och andra klimatöverenskommelser gör pellets till en internationell angelägenhet. Marknaden i Tyskland, Österrike och England växer just nu snabbast i världen. Svensk pelletsteknik är ledande i Europa och har stora förutsättningar att bli en stark framtida exportprodukt.

Pelletsleveranser från Pir
Villakunder < 50kW (ton/år)

Vad kostar din el egentligen?

Få tänker på att elpriset egentligen består av tre delar: Först den *konkurrentutsatta delen* (själva kWh el-energi) där kunden fritt kan välja leverantör. Därefter kostnaden för transport av el, *nätkostnaden*, och sedan tillkommer *energiskatt*. Nytt sedan 1 maj 2003 är att alla är skyldig att även betala en *elcertifikatavgift* på något öre. På summan av elpriset lägger man sedan 25% moms. Detta är en grov uppdelning av vad vi som konsument betalar för. Det är alltså i praktiken bara en mindre del av det totala elpriset som vi kan påverka genom att byta elleverantör.

Som konsument har vi dessutom möjlighet att välja mellan *ett fast och ett rörligt elpris*. Storleken på den *rörliga avgiften* följer vad din elleverantör betalar för elen (plus ett vinstpåslag). Det blir dyrare när tillgången är liten och billigt när tillgången är god. Med *fast pris* menas att elleverantör och kund via avtal kommer överens om vad elen kommer att kosta inom avtalsperioden. Man kan teckna avtal på olika längd, men vanligt är 1- 3 åriga avtal.

Prischock för många

I Sverige använder vi c:a 15 000 kWh per invånare och år. Det ger oss en fjärdeplats i världen efter Norge, Kanada och Island. Mycket beror på att vi har en hög andel elvärme och ett kallt klimat. El är en färskvara som inte kan lagras. När vi tänder en lampa i hemmet produceras i exakt samma stund samma mängd el i något kraftverk någonstans i nordn.

Det senaste årets torra väderlek har gjort att spot- och terminspriserna på el nu ligger c:a 30% högre än de pris vi vant oss vid under de senaste åren. Kunder med rörligt pris, eller kunder som nu omförhandlar sitt elpris, kan nu räkna med rejäla prishöjningar. Dessa förstärks av genomförda och planerade skattehöjningar. För en elvärmd normalvilla kan det bli kostnadsökningar på både 4 000 och 5 000 kr per år.

Vad kostar el?

Många konsumenter tror att elen enbart kostar de 30 öre per kWh som man förhandlar om med sin elleverantör och "glömmer bort" påslagen med skatter och avgifter.

Räkneexempel villa:

	2003	2002
Elkostnad (fast pris 2003)	32,1 öre/kwh	22,4 öre/kWh
Nätkostnad (kan varjera)	14,6 öre/kwh	14,2 öre/kWh
Elcertifikatavgift	2,5 öre/kwh	-
Energiskatt	<u>22,7 öre/kWh</u>	<u>19,8 öre/kWh</u>
Summa	71,9 öre/kWh	56,4 öre/kWh
Moms 25%	<u>17,8 öre/kWh</u>	<u>14,1 öre/kWh</u>
Summa Elpris	89,7 öre/kWh	70,5 öre/kWh

Räkneexemplet ovan är hämtat från en vanlig konsument där ett treårigt avtal omförhandlats i augusti 2003. Det ger en kostnadsökning på 19,2 öre/kWh vilket i ett enda slag med en konsumtion på 22 000 kWh/år ökar kostnaden med hela 4 224 kr.

Utöver vad man får betala för sin förbrukning får man även betala en fast avgift på nätdelen beroende på storleken på huvudsäkring. Denna avgift är oberoende av hur lite energi man konsumerar.

Fler skatthöjningar på väg

Regeringen har tillsammans med stödpartierna kommit överens om en sk grön skatteväxling på totalt 30 miljarder kronor fördelat över en 10-årsperiod. I höstens budget blev det bland annat för oljan en ökad koldioxidavgift med 15 öre/kg (450 kr per kbm olja) och för elkonsumtion en höjning av energiskatten med 1 öre/kWh. En kompensation ges med 200 kr i skattelättnad per person. Detta kommer vid årsskiftet.

Denna skatteväxling var den tredje i ordningen. Därmed har man skatteväxlat 8 av de 30 miljarder man är överens om. Fler höjningar är alltså att vänta under de närmaste åren.

Fakta om Träpellets:

Träpellets är ett *koldioxidneutralt, miljövänligt och koncentrerat biobränsle*. Tillverkas i huvudsak av ren såg och kutterspån som torkas och pressas till små kulsar med en diameter på 6- 12 mm. Träets eget lignin fungerar som bindemedel. Av 5-7 billass med spån får man ett billass med pellets. Detta tillsammans med ett högt och homogent värmevärde gör pellets till en utmärkt handelsvara som tål både lagring och långa transporter.

Idag finns ett drygt 30-tal större pelletsfabriker spridda över landet som tillsammans har en produktionskapacitet på nästan 1 milj ton per år. Varav villaägarna använder c:a 270 000 ton. En andel som ökar med 20- 30% per år.

Det är enkelt att konvertera till pelletseldning oavsett om man går från ved, olja eller elvärme. En pelletsbrännare ersätter oljebrännaren och en pelletskamin klarar 70- 90 % av elvärmens även i direktelvärmda hus.

Man köper pellets lika enkelt som man köper olja. Man lyfter telefonen och ringer sin leverantör sedan kommer leveransen hem till dörren oavsett var i landet man bor.

Priset (inkl frakt och moms) för pellets i lös vikt ligger på c:a 2 000 kr per ton (41 öre/kWh) och 2 350 kr i 16 kg småsäck (49 öre/kWh)

Fakta om Pelletskaminer:

Pelletskaminen är byggd för att vara en *primär värmekälla* d v s ansvara för huvuddelen av en villas värmebehov. Den fungerar helautomatiskt mot en rumstermostat och behöver bara fyllas på en till två gånger per vecka, beroende på modell och värmebehov.

Den är relativt enkel att installera då den kan installeras mot enkla rökkanaler och samtidigt är den en lätt konstruktion som inte kräver några bärande fundament.

Den klarar av att ersätta *minst* 70- 80% av elvärmebehovet i en normalstor villa och fungerar som bäst när det är som kallast ute. Den är samtidigt en snygg möbel som sprider trivsel och skön komfort.

En pelletskamin behöver 50- 60 watt el (som en glödlampa) för att fungera. Med en enkel omformare från 12V till 230V kan en pelletskamin fungera klanderfritt i flera dagar på ett vanligt bilbatteri. En välkommen säkerhet vid strömavbrott för alla villaägare.

Pelletskaminen är byggd för att vara en *primär värmekälla* d v s ansvara för huvuddelen av en villas värmebehov. Den fungerar helautomatiskt mot en rumstermostat och behöver bara fyllas på en till två gånger per vecka, beroende på modell och värmebehov.

Den är relativt enkel att installera då den kan installeras mot enkla rökkanaler och samtidigt är den en lätt konstruktion som inte kräver några bärande fundament.

Den klarar av att ersätta *minst* 70- 80% av elvärmebehovet i en normalstor villa och fungerar som bäst när det är som kallast ute. Den är samtidigt en snygg möbel som sprider trivsel och skön komfort.

En pelletskamin behöver 50- 60 watt el (som en glödlampa) för att fungera. Med en enkel omformare från 12V till 230V kan en pelletskamin fungera klanderfritt i flera dagar på ett vanligt bilbatteri. En välkommen säkerhet vid strömavbrott för alla villaägare.

Miljöfakta om villapellets

Pellets är ett förädlad biobränsle tillverkat av ren sågspån och flis som faller från skogsindustrin. Det är torkat och sammanpressat under hårt tryck för att öka energitätheten per volymenhet. Pellets är koldioxidneutralt och förnybart biobränsle.

Den svenska villaanvändningen på c:a 230 000 ton (2002) skulle - om man utgår från att användarna fördelas totalt som i Pellsams inventerig - *ge betydande miljövinster.*

Omräknat i miljöeffekt skulle detta kunna betyda att 115 000 ton pellets (50%) ersätter olja. Det motsvarar omkring 55 000 kbm olja som i sin tur skulle ha producerat nästan 150 000 ton koldioxid. För elvärmda hus (21%) används 48 000 ton som ersätter uppemot 190 000 MWh elström. El som i huvudsak skulle ha producerats vintertid, och då med importerad kolkraft.

De 26% som konverterat från ved använder ungefär 60 000 ton pellets. Om vi utgår från att dessa i huvudsak är gamla dåliga vedpannor blir miljöeffekten enorm. Enligt SP rapport 2003:08 minskar emissionerna av bl a flyktiga kolväten (VOC) med 97% och tyngre kolväten (PAH) med 94%.

Bengt- Erik Löfgren

Äfab/ Pellsam
Lotsgatan 6
531 31 LIDKÖPING

tel 0510- 262 35
fax 0510- 252 35
e-mail: bengt@afabinfo.com

web: www.afabinfo.com www.pellsam.se